

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

3112

Vragen van het lid **Karabulut** (SP) aan de Staatssecretaris van Defensie over *ongelukken met de SM-2 raket op Duitse en Amerikaanse oorlogsbodems* (ingezonden 13 juli 2018).

Antwoord van Staatssecretaris **Visser** (Defensie) (ontvangen 6 september 2018). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2017–2018, nr. 2851.

Vraag 1

Is het juist dat op 21 juni jl. een ongeluk heeft plaatsgehad op het Duitse fregat Sachsen, waarbij een SM-2 raket is geëxplodeerd op of bij het schip?¹ Wat was de precieze schade op de Sachsen en wat zijn de kosten voor het herstel van het schip?

Antwoord 1

Op 21 juni jl. heeft zich bij de lancering van een SM-2 luchtdoelraket door het Duitse fregat Sachsen een incident voorgedaan. Bij de lancering is de raket verbrand terwijl deze zich nog grotendeels in de lanceerinstallatie van het schip bevond. Hierdoor is schade ontstaan aan de lanceerinstallatie en aan de brug van het schip. De Duitse marine is nog bezig de omvang van de schade en de kosten van het herstel van het schip in kaart te brengen.

Vraag 2, 3

Is het tevens juist dat op 18 juni 2015 een soortgelijk ongeluk heeft plaatsgehad met een SM-2 raket op de Amerikaanse destroyer The Sullivans? Is duidelijk wat de oorzaak was van beide ongelukken? Waren er verschillen in de oorzaak van de beide ongelukken? Zo ja, wat waren die verschillen?

Antwoord 2, 3

Op 18 juni 2015 is aan boord van het Amerikaanse marineschip USS The Sullivans een SM-2 raket bij de lancering ontploft vlak nadat die de lanceerinstallatie had verlaten. De oorzaak was een defect aan de raketmotor. Van het incident aan boord van de Sachsen is de oorzaak nog niet vastgesteld omdat het onderzoek nog loopt.

¹ VIDEO: Missile Explodes During German Frigate Training Exercise; Incident Similar to 2015 U.S. Navy Explosion; <https://news.usni.org/2018/06/27/video-missile-explodes-german-frigate-training-exercise-incident-similar-2015-u-s-navy-explosion> «FGS Sachsen (F 219) was operating with FGS Lübeck (F 214) near the Arctic Circle when it attempted to fire a Standard Missile (SM) 2 Block IIIA as part of the exercise, the service said in a release.»

Vraag 4

Zijn er nog meer incidenten of ongelukken voorgevallen met de SM-2 raket in de afgelopen vijf jaar? Zo ja, kunt u daarvan een overzicht geven?

Antwoord 4

Met de SM-2 raket zijn verder geen incidenten bekend, vergelijkbaar met die aan boord van de Sachsen en de USS The Sullivans. Defensie beschikt niet over een overzicht van overige incidenten.

Vraag 5

Is het juist dat het in beide gevallen om de SM-2 Block IIIA gaat en dat dit type ook op Nederlandse LC-fregatten wordt gebruikt?² Zo nee, wat is het verschil?

Antwoord 5

Zowel het incident met de USS The Sullivans als dat met de Sachsen betrof een SM-2 block IIIA. De Nederlandse Luchtverdedigings- en Commandofregatten (LC-fregatten) beschikken ook over dit type raket. De Duitse en Nederlandse raketten zijn geheel gelijk. De Amerikaanse raket is grotendeels daaraan gelijk, maar heeft deels andere elektronica. Ook was de Amerikaanse raket van een oudere productieserie.

Vraag 6

Heeft u over deze ongelukken contact gehad met de fabrikant van de raket? Zo nee, waarom niet? Zo ja, welke maatregelen treft de fabrikant in het licht van deze ongelukken?

Antwoord 6

De contacten van de gebruikers van de SM-2 raket met de fabrikant verlopen via de Amerikaanse marine, die het incident van 2015 met de USS The Sullivans heeft onderzocht. Bij dit onderzoek was de fabrikant betrokken. Na afloop van het onderzoek heeft de Amerikaanse marine de gebruikers van de SM-2 waaronder Nederland geïnformeerd over de oorzaak van het incident en over maatregelen om herhaling te voorkomen. Daarbij heeft de Amerikaanse marine voor een bepaald onderdeel van de raket een maximale levensduur vastgesteld.

Van het desbetreffende onderdeel van de Nederlandse raketten is deze levensduur nog niet overschreden. Na het incident van 2015 heeft Defensie de oefenlanceringen van de SM-2 raket dan ook voortgezet. Zoals uiteengezet in het antwoord op vraag 7 heeft Defensie na het incident met de Sachsen van juni jl. echter besloten uit voorzorg voorlopig geen oefenlanceringen uit te voeren.

Na het incident met de Sachsen heeft Duitsland de Amerikaanse marine gevraagd te assisteren bij het onderzoek naar de oorzaak. Nederland zal als gebruiker van de SM-2 op de hoogte worden gesteld van de uitkomst van dat onderzoek en over eventuele maatregelen.

Vraag 7

Bent u van mening dat de SM-2 raket betrouwbaar is om op Nederlandse LC-fregatten mee te voeren, er mee te oefenen en als voorbereiding op een gewapend treffen te hebben? Zo ja, waarom? Zo nee, welke maatregelen heeft u getroffen?

Antwoord 7

Uit voorzorg heeft Defensie besloten dat geen SM-2 raketten voor oefen- en trainingsdoeleinden worden afgevuurd totdat er meer duidelijkheid is over de oorzaak van het incident aan boord van de Sachsen. Dit besluit heeft vooralsnog geen gevolgen voor het oefenprogramma van de Nederlandse LC-fregatten omdat er tot het tweede kwartaal van 2019 geen lanceringen zijn voorzien.

² Zie LC fregat en Standard Missile 2 Block IIIA (SM-2) <https://www.defensie.nl/onderwerpen/materieel/schepen/luchtverdedigings--en-commandofregatten-lc-f>

Overigens zijn incidenten tijdens lanceringen van de SM-2 raket zeldzaam en heeft deze raket een hoge betrouwbaarheid. Vooralsnog is er dan ook geen beperking voor het gebruik van de SM-2 raket in een eventuele conflictsituatie.

Kapitale munitie zoals de SM-2 raket wordt gebruikt op grond van de certificering van het partnerland. Defensie is bezig de documentatie van dergelijke kapitale munitie op te vragen met het oog op de eigen typeclassificatie. Het streven is dit proces in 2019 te voltooien. In overeenstemming met de motie-Diks (Kamerstuk 34 775 X, nr. 132) zal Defensie bij een eventuele oefenlancering van de SM-2 voordat de typeclassificatie is voltooid, ten behoeve van de ontheffing daarvoor de uitgevoerde veiligheidschecks formeel vastleggen.